

Interview 6: Abdulwahid Gumar, Masaki

Masaki (MS): Ni sunana Abdulwahid Gumar. Ni daga ... wajen, ... ni wajen Ballayara ne aka aihe ni. Wajen Ballayara ne aka aihe ni, kanton na Tagazat. Shi ne aka aihe ni.

Saka wannan dai lokaci cin na koye ta na koyeta tun ina da shekara... kamar shekara goma sha biyu. Kuma ka tambai ni ni koya? Lalle sakar nan na iske uwayena suna yi amma ni ba babana ne ya koya mini saka ba. Ni e... abin nan, wannan, e...yad ... e... ya mammana ne ya koya min saka sabo da can ne na girma. Da ni girma shi ne ya sa... shi ne ya koya mini saka.

Wannan kahin abin nan ... in mutum ya fara kamar shekara goma sha uku yau ma hal sai mutum ya yi shekara ukku, wanda ya koya maka sai ka yi shekara ukku kana ba... yana koya maka. In ka yi shekara ukku yana koya maka. In ka yi shekara ukkun nan ya san da ka iya. Sai ya dauko kayan aiki ya ba ka ya ce to yanzu wane tun da na ga kai ma ka iya, yanzu zan sallame ka, yanzu ka tai ka yi zaman... kai ma ka tai ka yi zamank ...e... wannan, kai ka tai ka ci gabanka. Bon, wurin da ni ko...e... mutumim da ya koya mini shi ne da farin ya ba ni kayan aiki. Kayan aikin nan da ya hwaru da sh... shi ne ya ba ni. Shi ne na aiki da shi. To da ni abin nan shi ma sai , ni ma da kaina zuwa gaba, ni ma ina nema da kaina in kara sabo da kayan aiki ya yi yawa. Tun da ana yuwa, kayan aiki da nake aiki da shi tana yiwa ya kalle ko guda ya face, dole ni da kaina zan nemi ni ma in kara.

Da hwari dai, wannan, ina aiki da shi wannan. Shi sunanshi a ce liddai. Ba ni ne ba ni da kaina ni yi. Ni tahi wajen masu sassakan icce, masu aiki da icce, su ne suna yi wannan. Wurinshi ne ni tahi shi ne ya yi mini wannan. Ke nan guda biyu ne, guda ina aiki da shi, guda ma ina aje shi sabo da rigakahi. Wannan sunanshi, wannan shi ma shi ne ana yin shi da ado. Kamar wani ado duka da shi ne kana yin shi. In ka yi kwarya, in abin n... in ka yi kwarya, in kwaryar nan ya kare shi ne zaka sa shi haka, ka raba shi. In ka raba shi yanzu kana iya ka yi kontine (from French da sabon kwarya. Shi wannan aikinshi ke nan. Wannan mu ma, ina aiki da shi.

Int: Sabo da mi?

MS: Mu yi ado shi ne zan sa ha... in sa shi nan. Kuma har yanzu ni ka abin nan, ka san wannan guda biyu ne, wannan ko wane da aikinshi. Wannan shi ne yana yin wannan, irin wannan maya manyan nan. Kuma har yanzu ni shanje haka e... in ni shiga haka shi ne zai yi ado wannan. E. Kowane da aikin shi. Kuma wannan, wannan shi zan sa, shi ma shi ne zan sa, shi zai riƙe wannan haka, shi ne zai riƙe wannan da nike saka da shi. In ya riƙe shi, wannan shi ne zai jawo da shi, wancan dutsi babban nan, shi ne zai jawo da shi. Wannan kuma shi wannan shi shi wannan sabo da mi? Sabo da in ni taka shi ne zai buƙe abin ga zan abin nan. Daga baya wannan ma, da hwari na gwada, wannan kama shi muna aiki da shi, kama shi wannan yanzu in muna sa shi haka, yanzu,... Shi yanzu na sa shi haka. Yanzu in zan sa zare, zan sa shi da haka. Yanzu sai in tura shi baya. Yanzu zan sa sai Shi wannan aikinshi ke nan, wannan. In wajen ado ne, dole in wajen ado ne tun da ado daban daban ne, kowane ado in ni kai shi dole sai in yi aiki da wannan tun da in ni saka dole sai wannan ya shiga haka. Kuma wannan, wannan ma kowane shi da wannan kowane da aikinshi. Tun da wannan yanzu, na taka haka wannan shi ne in ni taka haka, zan ... ni sa zare, kuma in ni yi abin nan shi ma zai sauya ne. Kowane da aikinshi. Kuma wannan zare da ni sa shi, kowane da hanya shi da ni sa, da guda in ya face bai yi abin da, bai yi, bai yi abin da nike so. E. Kuma wannan da guda in ya cire dole sai in ni maida shi. In bai maida shi, abin nan, yana... yana ragewa. Kuma wannan, irin wannan da guda in ya cire ko in ni taka shi shi bai shiga cikin, cikin sakan nan. Shi bai shiga cikin sakan nan. Yanzu guda zarena in nake aiki da kwarkwarona ya kare, yanzu zan tashi in kama shi kamar haka, dan ina iya sa miyau kafan haka. Sabo da mi zan sa miyau? Sabo da ya kama wannan farhen nan. In ya kama farhen nan sannan sai in ka... da wannan haka nan ne zani yi.

Icece wannan, wannan icce wannan wani, kamar lokacin damana, akwai wani cawa da za a ... yana hita, to cikin, in ya bushe sannan ne muna kawo muna yanka shi, muna yanka shi muna yanka yanka shi sai mu sami wani farhe, sai mu sa shi nan ya yi hūdi.

Int: Mm.

MS: Mu yi hudi.

Int: Mmm.

MS: Ka ga wannan yanzu, wannan na gani ya kai wurin da ... ya kai abin da nike so. Ke nan in ina so sai in wuce da shi in yi haka, in shiga cikin biyu nan.

Int: Mmm.

MS: Kun gane abin da na ce?

Int: Na gane.

MS: To yanzu déjà na abin nan, na fare da shi sai in cire wannan. In ni cire wagga sai in dauko wanga in cire shi haka. Ke nan na samu wanda zan aiki da shi.

MS: Zare muna sayen, muna saye kala-kala. Tun da akwai baki, muna aiki da baki, muna aiki da fari, muna aiki da ja, muna aiki da ruwan goro, muna aiki da tsanwa. Duka muna aiki da shi.

Int: Shina da wuyar samu?

MS: Lalle zare na da yanzu ana wuyar samu. Tun da yanzu in ba kamar wajen Maradi, ko kamar wajen Maradi haka ko wajen Nijeriya ko wajen Burkina, shi ne kana iya ka samu, ka, ka, ka samu. Tun da wannan ma mai yi ma, wadda yana yi wannan in ka ce zaka bid'a shi zaka yi wahala. Tun da da wuya ... wadansu kayan aiki ma ya face sam. Tun da da sun yi diyan shi bai yi koya ba, ke nan duka tarihi abin nan dai yana ga facewa dai.

Int: Mhm.

MS: E. Dâ mata ne yake yi zare wannan. Ko wânnan ma dâ mata ne yana yin kwarkwaro wannan. E. Masaka shi yana nan shina saka mata shi ne suna yi kwarkwaro kama i, su ne yana yin wannan, masaka su saka kawai ne suna abin nan. E.

MS: Zannuwa akwai ina yin e ...e... zan maka kwatancen zannuwa.

Int: Mhm.

MS: Kamar zannuwan nan ana ce, zannuwa akwai, akwai tera-tera, akwai kunta. Ka san ado wa ... ado wannan da wannan, da wannan ba guda ne. Wannan ana ce idon kurciya, wannan ana ce haƙorin ... haƙorin fara. Haƙorin fara. Wannan ana ce kaman azahhwai. Kaman azahhwai ne. Azahhwai. E, kama azahhwai. Wannan za a ce mishi kamar kunnen, kunnen, kunnen aduwa.

Int: Kunnen aduwa?

MS: E. Kunnen aduwa wannan. Wannan ado fabila duk kana abin nan tun da yanzu wannan in an gan shi, yanzu a...e... ana zuwa a tambai sai a ce, akwai tera-tera? Mi ana nuhi da tera-tera? Kamar a ce kamar Zabarmawa. Shi ne ana nuhi da tera-tera. Zabarmawa na ana nuhi da shi. Wajen kunta, kamak kunta, kunta wannan Hau... Hausa ce. In an ce kunta, Hausa ce. Tun da kunta ko da duk kowane ana aiki da shi *mais* kunta wannan in aka sai shi kamar in arme ne, ana sai da yawa haka, saura a aje bisa gado, saura a buga daki, sauran ma a yi dai ado duka na daki. *Mais* irin wannan tera-tera shi guda biyu ne za a saye, a ba amarya guda a ba ango guda.

MS: Akwai bamban... akwai bambanci. Mine ne bambanci? Bambancin ma ba bambanci babba ne kuwa. Tun da wurin da ake... wurin da ... gidan da samarin nan ya tai ya yi arme e... ana yiwa gidan da ya yi arme masu hali ne. Tun da in masu hali ne ke nan ko da za a saye ma wajen amarya ne, wajen

amarya ne za a saye, su ne suna saye zannuwan nan. E...a... e...samarin nan shi kuɗi dai ne zai kai wajen gidan amarya nan. A... in samarin nan ya kai kuɗi nan, tun da ... in samarin nan ya kai kuɗin nan, ke nan gidan amarya nan su ne suna ɗauko kuɗi su zo wajen masaka, su ce ina da arme rana kaza. *Mais* ina so ka yi mini tera-tera guda biyu, guda biyu ina so ka yi mini na amarya guda da ango e... da amarya guda da ango guda.

MS: To bambanci waɗansu sai a ce to tun da na amarya ne, a yi shi kwarya goma sha biyar. Waɗansu su ce tun da ango ne a yi mishi kwarya goma sha bakwai. Kuma wajen nan kuma akwai wadda ... kama *motif* ɗinshi ma akwai motif mai sauki akwai motif bai da abin ga... tun da kuɗi ba guda ne ba. Ba kwarya ne ana lisahi, a.. abin nan. Ba kwarya ne ana lisahi da shi, aiki ne ana lisahi da shi. Aiki da lokaci ana ɗauka shi ne ana lisahi da shi. A'a, sakallu yanzu ba masu ba wadda suna so aure kawai suna zo suna saye su ba. Tun da yanzu in mutum ya tashi yana so ya ba wani kyauta kama haka, yana zo ya saye ko mutum kai da kank... mutum shi da kanshi yana so ya saye ya sa cikin ɗaki ko wani lokaci in ɗari ya zo yana so ya saye ya ... yana iya ya rufe abin ga ko in ya samu wani bako haka, yana zo ya saye ya ba wa... ya ba ka... ya ba shi bakon nan sabo da ka san aikinshi yana iya ya ba shi kyauta haka. Tun da yanzu da baya baya nan sun bambanta. Da ana aiki da shi sosai amma yanzu an rage shi. Ba a aiki da shi tun da yanzu saƙa ma sun rage. Tun da yanzu saƙa ma in ka duba ka yi lisahi, ɗa cikin garin Niamey kowane kwana in ka shiga kana iske masu saƙa amma yanzu, kana gani yara da yawa in ba cikin tele ne sun gani bai taƙa gani masu saƙa ba. Tun da yanzu ana tammani kaman cikin mutum ɗari da yana saƙa ɗa yanzu ana yiwu bai wuce mutum biyu ko mutum ukku. Waɗansu sun bar shi sun tahi kasashen waje, tun da yanzu babu kuɗi babu ciniki kamar na ɗa. Babu ciniki kamar na ɗa. Tun da yanzu mata ma in suka tashi, e... in sun tashi aure sai su sai kama tera-tera guda biyu kawai dai ne za a saye sauran shi a tahi a sai tappi, kayan Larabawa a saye a buga cikin ɗaki a abin nan. *Mais* lokacin da ɗa lokacin da akwai, ana iya a sai ko ashirin ko abin da ya hi haka nan. Masu hali tun da kowa da halinshi ne. In kana da halin guda ashirin kana saye, in kana da hali da biyu kana saye. In kana da halin da goma kana saye. Tun da kowa da... mutane bai bai... farhinshi ba guda ne.

MS: To anƙani, alhamdulillah. Na samu anƙaninshi. Sabo da mi na sami anƙaninshi, sabo da duk bukatu ni da kaina ne ina bai kai wurin da ... tun da na gode Allah, na gode bisa aikina. Tun da ban tai wurin wani in ce wane ba ni kaza tun da ina da aikina. Bisa aikina na dogara. Kuma bisanshi alhamdulillah bisanshi na yi aure bisa bisa aikin nan. Zan ce alhamdulillah. Kuma gwargwadon hali ban rasa abin da zan... zan ci abin da zan ci da kaina.

Int: Mhm?

MS: E. Tun da haraka kasuwa dai ne wata rana ka samu wata rana kai ... kai ... wata ran ka rasa. Amma kuma komi in mutum ya dogara da Allah... in mutum ya haƙura zuwa gaba dai ne za a abin ga.

Int: Mhm.

MS: Amma yanzu wannan, yanzu in an abin nan haka nan ne za a tahi da shi yana tahiya da haraka nan bai ci gaba. Ni haraka nan bai ci gaba. Ko in ni sami ɗiya ban koya mishi. Tun da ko na koya mishi wahala ne za a abin nan. Sai in sa shi ya tai abin nan, ko in sa shi ya yi karatu, ko shi yi wani sana'a abin nan. Tun da abin nan ba ci gaba... yanzu dai da ni ke, abin ba ci gaba ba ne, sai haƙuri. Amma in mun samu wani abu yana ci gaba wannan, sabo da mutane suna suna koma... amma komi abin da kake gani abin yana rage ne ba ƙaruwa ne yake. Ke nan mutum ma in ya kai wurin da ana bi nai sai mutum ma ya bari. Mutum bai fatan shi ma ya kawo ɗiyanshi ya aje tun da komi abin da ka yi alheri ne kake so ka yi abin nan. Ba ka kawo mutum ka aje abin da shi ma y...y...yana wahala.